

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Materia prima appetit formas substantiales appetitu innaro desiderij,
gaudij & amoris stricti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

gaudet: nullam igitur formam determinatè appetit, seu desiderat. Respondeo in primis, materiam appetitu saltem gaudij, & amoris stricti, esto non desiderij, formas determinatè appetere; nec contrarium argumento factò euinci. Sed de hoc infra. Dici etiam potest, materiam desiderare etiam determinatè, & formam substantialem quam habet, quantumvis de ea gaudeat, vt cap. sequenti demonstrabitur; & formas quoque substantiales, quas non habet, esto, ea, quam habet, contenta sit eamque conseruari appetat; nimirum, quia eam, quam habet, intense & efficaciter appetit, eam verò, quam non habet, remisè & ineffaciter: aut eam quam habet, absolutè, & quam non habet, conditionatè, & in defectum prioris: in quo nulla est repugnantia, vt exemplo appetitus eliciti cuius perspicuum erit.

CAPVT III.

Materia prima appetit formas substantiales appetitu innato desiderij, gaudij, & amoris stricti.

24 **Q**uod materia desideret innatè formas substantiales, opinio est Conimbricentium & Caberi, vbi supra; & facile probatur: nam formam substantialem possidens eius conseruationem, pro sequentibus instantibus, appetit, & formas etiam quas non habet, & ad quas magis disposita est, appetit, si forma, quam habet, spoliatur: quæ enim in hoc utroque modo appetendi repugnantia est? At appetitus materiæ tendens, aut in conseruationem formæ, pro instantibus futuris, aut in possessionem formarum, quas non habet, habere tamen disposita est, reuera est appetitus desiderij, vt potè, qui ad rem absentem, & & exituram terminatur.

25 Materiam autem gaudere innatè de possessione formarum substantiarum tuentur Conimbricenses citata qu. 4. art. 1. ad finem alique plures. Suadet autem ex dictis: nam cum materia conseruationem & possessionem formæ innatè desideret, non est cur in ea conseruata & possessa innatè non quiescat, & gaudeat; præsertim, quia aliàs semper & in quouis momento inquieta esset: siquidem in quouis momento formam aut conseruari, aut denuò possideri, desiderat: ergo si in nullo momento gaudet, de eius possessione, & conseruatione, certè eius desiderium omnis gaudij semper expers erit, ac proinde anxium, inquietum, atque folicitum.

26 Probari etiam haud ægrè potest, materiam strictè amare formas substantiales, vt insinuat P. Hurtad. disp. 2. Phys. sect. 3. §. 33. & 36. siquidem materia per se ipsam essentialiter appetit formas substantiales, cum suapte natura sit substantialiter incompleta, & indiga alicuius formæ, per quam substantialiter compleatur: at per se essentialiter non est gaudium, aut desiderium innatum formarum substantiarum: ergo amor strictus. Quod materia prima per se ipsam præcisè & essentialiter haud sit gaudium, aut desiderium innatum formæ vllius substantialis, expressè tuentur Caberus citato dnb. 3. numero 6. ad finem & Onia, quæst. 3. art. 2. ac suadet, quia ad de desiderium formæ possidendæ, aut conseruandæ, requiritur, quod saltem pro instanti anteceden-

ti possessa & conseruata non sit, sed quodammodo absens & futura; & ad gaudium de ea, oportet, vt forma, pro instanti quo gaudium terminat, conseruetur, aut possideatur, & quodammodo sit præsens. At materia prima secundum se essentialiter & præcisè sumpta, nec formam esse præsentem, aut absentem, possessam, aut non possessam, conseruatam, aut non conseruatam, supponit; sed ab his omnibus præscindit. Materia ergo secundum se, vt dictum est, & essentialiter, præcisè sumpta, nec est desiderium innatum, neque gaudium, de forma vlla substantiali. Confirmatur nostra sententia, quoad triplicem eius partem. Nam si materia prima appetitu elicito prædita esset, tribus modis superius positis formas substantiales appeteret. Modo ergo, & de facto tribus illis modis eas innatè appetit: siquidem appetitus innatus in appetitu elicito conditionato consistit, aut certè per eum regulatur.

Enimverò formas substantiales non desiderari innatè a materia prima existimat Arriaga, citata disputat. 2. sect. 4. subf. 1. conclus. 1. Pro qua sententia obiici solet. Materia appetit solum indeterminatè formas substantiales, nimirum hanc, vel illam, vel illam, & sic de reliquis: eas ergo desiderare innatè non poterit. Antecedens iis probari consuevit argumentis, quæ appetitum determinatum materiæ oppugnant. Consequentia est perspicua, quia ad desiderium requiritur carentia formæ: sed forma indeterminatè sumpta, seu hac, vel illa carere nequit materia: formam ergo substantialem desiderare indeterminatè non potest, ac proinde nullo modo.

28 Respondeo in primis negato antecedenti; cuius falsitas ex superioribus perspicue constat. Deinde consequentia nulla est: esto enim materia solum indeterminatè formam appetat, adhuc eam in primo suæ productionis momento desiderare poterit. Cuius rei gratia nota ad desiderium non requiri carentiam rei desideratæ in instanti reali, pro quo desideratur, sed ad summum in instanti immediatè antecedenti. Nam reuelet Deus, se Petro gratiam collaturum, in primo instanti, quo eam desiderauerit, (quæ enim in hoc contradictio est) tunc certè Petrus gratiam desiderare poterit: at carentia gratiæ, in instanti quo desideratur, non existeret, sed in instanti immediatè antecedenti; aliàs Deus pacto & reuelationi suæ non staret. Quandoquidem ergo materia, in instanti immediatè antecedenti primam eius productionem, forma substantiali etiam indeterminatè sumpta caret, & nec hanc, nec illam, nec aliquam sortitur, sanè, in primo instanti suæ productionis, formam desiderare poterit. Præterea, argumentum minimè probat materiam in primo instanti non desiderare innatè conseruationem formæ pro secundo instanti, & in secundo, pro tertio, & sic de reliquis sine fine; conseruationem inquam formæ, vel alterius collationem: quia in primo instanti datur carentia formæ etiam indeterminatè sumptæ pro secundo, & in secundo, pro tertio, &c. eo quod conseruatio primæ formæ, vel alterius collatio pro sequentibus instantibus, ipsa instantia complectatur, quorum tamen carentia in prioribus instantibus existit.

Obiicies iterum: non solum contra desiderium, 29 sed etiam contra gaudium innatum materiæ respectu formarum. Appetitus omnis innatus materiæ, ei essentialis est, & ab eius essentia & natura omnino

omnino indistinctus; hac enim de causa innatus, siue naturalis, appellatur: at desiderium formæ substantialis, & gaudium de eius possessione materiæ essentialia, & prorsus indistincta esse non possunt. Appetitus ergo innatus, materiæ respectu formarum, esse nequit per modum gaudij, aut desiderij. Maior videtur perspicua. Minor probatur, quia desiderium formæ eius absentiam, & gaudium eius possessionem postulant: materia autem, secundum se essentialiter sumpta, nec absentiam, nec possessionem formæ, postulat; sed ab utraque abstrahit, & sine alterutra esse potest. Haud ergo, essentialiter, & secundum se præcisè sempta, est gaudium, aut desiderium formæ substantialis: id quod vel à nobis est supra concessum.

30 Sed in primis si quid argumentum valet, id probat, non esse in nobis desiderium innatum beatitudinis etiam naturalis. Sequela probatur, quia desiderium innatum beatitudinis nequit esse nobis omnino essentialia, & adæquatè identificatum, cum iuxta aduersarios nequeat non importare carentiam beatitudinis naturalis à nobis distinctam, & separabilem: alia verò ex parte deberet esse nobis omnino essentialia, & à natura nostra prorsus indistinctum: siquidem haberet rationem appetitus, non eliciti, sed innati. Consequens autem est falsum, & contra illud Augustini lib. 1. confel. c. 1. *Fecisti nos Domine ad te, & inquietum est cor nostrum, donec perueniamus ad te.* Quæ verba Suarez lib. 1. de gratia capite 29. numero 10. explicat de appetitu innato beatitudinis naturalis: at non de alio possunt intelligi, quàm de desiderio: quippe cuius solius est proprium, cum inquietudine, & anxietate coherere.

31 Pari ratione argumentum illud probaret creaturas inanimatas haud desiderare innatè incorruptionem, & perpetuitatem quandam; contra illud Pauli ad Romanos 8. *Expectatio creatura reuelationem filiorum Dei expectat. Vanitati enim creatura subiecta est, non volens, sed propter eum, qui subiecit eam in spe; quia & ipsa creatura liberabitur à seruitute corruptionis, in libertatem glorie filiorum Dei: scimus enim, quod omnis creatura ingemiscit, & parturit usque adhuc.* Quæ verba de appetitu innato creaturarum etiam insensibilium, ad incorruptionem quandam, & perpetuam durationem exponit Chrysostomus ad Romanos 8. sermone 14. talis autem appetitus in eis nequit esse gaudij, aut amoris stricti: utpote de quibus verificari nequeunt verba illa Pauli, *ingemiscit, & parturit*: debet ergo esse desiderij innati. Quid multa? eodem argumento probaretur in creaturis inanimatis non esse appetitum gaudij, de vlla perfectione sibi connaturali: contra illud Psalmi 103. *Rigans montes de superioribus suis: de fructu operum suorum satiabitur terra. Et infra: Saturabuntur ligna campi, & cedri libani, quas plantauit.*

32 Absolutè respondeo, appetitum rei, ad bonum sibi conueniens, non semper esse ei omnino essentialia, ab eiusque natura prorsus indistinctum, nec ob id innatum appellari, sed quia in physica rei natura, vel adæquatè, vel saltem inadæquatè consistit. Itaque interdum per naturam rei desiderantis, & absentiam boni desiderati, saltem pro instanti antecedenti, constituitur, ut cum per modum desiderij tendit; & interdum naturæ rei desiderantis addit, in conceptu suo quidditatiuo, præsentiam boni desiderati, ut cum pergit per modum gaudij: quare licet materia secundum se essentialiter sumpta gaudium, aut desiderium formæ non sit, adhuc pereius

R. P. Richardi Lyncei, Philosophia, Tom. II.

præsentiam modò, & modò per eius absentiam in ratione gaudij, aut desiderij innati poterit apprimè constitui. Nec verò contra hanc doctrinam iure argui potest ex appetitu elicitò, per rei absentiam, aut præsentiam, minimè constituto: aliàs, sicut posterior hic appetitus à facultate appetente realiter adæquatè distinguitur; ita pariter appetitus, materiæ innatus, congenitusve, ab ea distingueretur realiter adæquatè: contra expressam doctrinam B. Thomæ 1. p. q. 59. art. 2. & Scoti in 2. dist. 3. qu. 5. necnon contra quam ipsimet aduersarij sentiunt, qui ne distinctionem realem inadæquatam inter materiam primam & appetitum suum innatum ad formas admittunt.

Obiicies denique contra amorem strictum innatum materiæ respectu formarum substantialium. Si daretur in materia talis amor, maximè quia desiderij & gaudij circa formas nequeunt esse omnino essentialia materiæ, & cum ea adæquatè identificata; cum tamen aliquis appetitus innatus eam cum materia habere debeat identitatem: quo fit, ut is appetitus ita cum ea identificatus haud possit esse alius, quam amor strictus. At hæc ratio est nulla. Quod enim desiderium innatum formarum possit esse materiæ omnino essentialia, & in ea adæquatè consistere suadet: nam si Deus ab æterno mundum cōderet ac moliretur, eius volitio efficax, ad illum terminata, rationē haberet desiderij: nec enim esset amor strictus, seu simplex complacentia, nec merum gaudium, ut compertissimum est. Similiter ergo materia, existens ab æterno cum forma, posset nihilominus eam desiderare: at id desiderij non constitueretur per carentiam formæ, in instanti etiam antecedenti: esset ergo omnino essentialia materiæ, & ab ea ne inadæquatè distinctum: ac proinde modo etiam tale est: posse enim esse omnino essentialia, & de facto esse omnino essentialia, idem sunt, & recipiuntur inuicè.

Respondeo, desiderium innatum formarum, haud posse esse omnino essentialia materiæ, nec in ea adæquatè collocari, sed semper inuoluere ulterius carentiam, aut priuationem aliquam: unde effluxit Philosophicum axioma; *Priuatio est causa appetitus.* Ad rationem autem in contrarium adductam dicendum est, et si desiderium innatum formæ in materia de facto semper sortiatur carentiam formæ veram, & quasi posituam, pro instanti saltem antecedenti, per quam possit constitui: quo sensu in superioribus locuti sumus: at aliam dari carentiam formæ impropriad, & præcisiam, quæ quidem distinguitur à materia, & præfatum eius desiderium non minus quam prior carentia potest constituere.

Itaque per vnā carentiam harum, aut per alteram, aut per utramque potest constitui desiderium innatum materiæ: hæc enim aut verè caret forma pro instanti præsentī, vel saltem antecedenti, aut eam possidet: si prius; sanè per carentiam formæ in instanti, vel præsentī, vel antecedenti, constituitur formam desiderans innatè: si posterius; ergo pro priori ad possessionem formæ intelligitur possessura formam, siuè ad eam possidendam proximè disposita, & ordinata à Deo: hæc autem dispositio distinguitur realiter à materia, estque ab ea separabilis: alia verò ex parte est carentia quædam præcisua formæ; cum pro priori, quo intelligitur ea ordinatio, & proxima expeditio materiæ ad formam, non intelligatur forma ipsa existens, sed extitura: iam ergo per talem carentiam formæ latam & præcisiam constituetur ex parte desiderium innatum, quo materia formam appetit.

Quibus suppositis, si materia existeret ab æterno substantialiter formata, nihilominus formam innatè desideraret: at tale desiderium non esset ei omnino essentialia

sentiale sed constitueretur ex parte per carentiam formæ præcisiuam, superius explicatam. Atque, ut semel finiam, materia ab æterno, ut secundum se præcisè sumpta, & quatenus respiciens tum transcendentaliter formam, esset eius amor strictus; propterea verò eam ab æterno possidens, foret eius gaudium, ac tandem, ut per aliquid à se distinctum, non tam eam possidens pro priori signo, quam possessura, siue ad possidendam proximè ordinata, eius esset desiderium innatum; hoc ergo non esset in euentu illo omnino essenziale materiæ, nec eius amorem strictum erga formas tolleretur.

CAPVT IV.

An materia appetat innatè formas substantiales corruptas?

37 **A**Ssero primò. Materia prima aliquo genere appetitus innati appetit formas substantiales corruptas. Ita Petrus Hurtad. disput. 2. Phys. sect. 3. & Tellez disput. 2. sect. 3. numero 6. & alij. Quorum omnis argumentis sic pro assertionem posita arguo primo: Potest Deus de potentia absoluta producere omnes formas substantiales, & eas postea corrumpere: fac ergo hoc quod est possibile reduci ad actum: possibile enim posito in actu, nullum sequitur inconueniens: ut fert commune axioma: tunc certè materia appetet innatè formas corruptas: ergo & modo eas ita appetit. Fore, ut materia tum appetet innatè formas à Deo corruptas patet, quia ea tunc non possit naturaliter esse sine forma aliqua: aliquam ergo tum appetet, & exigeret innatè: quo pacto aqua frigiditatem, ignis calorem, & omne aliud, id sine quo nequit naturaliter esse, eo ipso innatè appetit: & quidem materiam tum existere absque omni forma esset miraculosum; ergo esset contra exigentiam innatam materiæ, ac totius naturæ: proinde talis exigentia materiæ ad formam aliquam substantialem haud posset tunc non dari: atqui ea exigentia non esset ad aliam formam, aliâque quam corruptas, cum supponantur omnes corruptæ, eo in euentu: esset ergo ad formas corruptas, & consequenter hæc possunt innatè exigi, & appeti.

38 Dices primò, materiam primam, in euentu illo miraculoso, habituram appetitum innatum aliquarum formarum: cumque non essent aliæ, quam corruptæ, has appeteret innatè: at modo sunt possibles aliæ infinitæ præter corruptas; non est ergo cur corruptas modo innatè appetat. Verum in primis conceditur nobis, formas corruptas, in aliqua saltem hypothesi, posse innatè appeti. Deinde, quod modo sint aliæ formæ possibles, præter corruptas, non arguit, has non appeti innatè, ut appeterentur in illo euentu, sed quòd minus fortè appetantur, quam non corruptæ: non aliter ac possibles esse præter formas inanimatas, alias vitales, magisque perfectas, non est argumentum illas priores minus perfectas nullo modo terminare appetitum innatum materiæ, sed quod minus appetantur, quem perfectiores, ac vitales.

39 Dices secundò fore, ut materia in euentu posito appeteret innatè formas substantiales corruptas, quia hæc tum essent naturaliter possibles: nec mirum: essent enim materiæ naturaliter debitæ, ac necessariæ: necessitas autem possibilitatem, & naturalis necessitas possibilitatem naturalem inuoluit: at modò non sunt naturaliter possibles; cur ergo modò innatè appetantur. Hæc etiam euasio nulla est, tum quia id ha-

bet commune cum præcedenti, ut intentum ex parte concedat: tum etiam, quia falsò supponit, formas corruptas futuras esse naturaliter possibles, ac materiæ debitas, necessariaeque, si corrumperentur omnes: omnis enim possibilitas, & necessitas supponens essentialiter aliquid supernaturale, & miraculosum, eo ipso est supernaturalis & miraculosa: at quod possint, in euentu nostræ disputationis, formæ corruptæ reproduci in materia, quod item essent ei debitæ, ac necessariae, haud quidem eueniret nisi ex suppositione miraculosa, & supernaturali, productionis, & destructionis omnium formarum possibilium: ergo &c.

Dices tertio, esse possibles aliquas formas substantiales successiuas, & essentialiter alligatas ad certum temporis spatium, quod ultra citraque nequeant consistere: quare omnes non possit simul à Deo produci, aut post productionem destrui corrumpive: quæ ergo nondum essent productæ, & consequenter nec corruptæ, has appeteret materia innatè, non verò corruptas. Verum in primis alligatio illa ad tempus, faciens, ut nec ante illud, nec post illud, res possit etiam diuinitus existere, fortasse impossibilis est in formis substantialibus, quæ est harum ex genere suo perfectio. Rursus, eandem etiam alligationem in formis accidentalibus, extra prædicamentum quando, plurimi negabunt. Tandem, esto admittatur in formis etiam substantialis ordinis, nihil inde fiet, quod nostræ possit obesse sententiæ: siquidem formæ illæ substantiales ad certum adstrictæ tempus, haud essent possibles naturaliter, sed supernaturaliter: imò earum supernaturalitas esset citra dubium intrinseca & quoad substantiam, & non extrinseca, aut quoad modum: ergo, si in euentu nostri argumenti, tales formas substantiales successiuas appeteret, materia innatè, non obstante earum summa supernaturalitate; sanè à fortiori appeteret etiam innatè formas substantiales permanentes & à tempore absolutas, quantumvis corruptas, & ratione corruptionis naturaliter impossibiles, impossibilitate quadam extrinseca & minori, magisue quoad modum, quam quoad substantiam.

Dices quartò, si omnes formæ substantiales permanentes & à tempore absolutæ corrumperentur à Deo, futurum quidem, ut materia formas aliquas corruptas innatè appeteret: haud enim essent aliæ, quas posset appetere: Cæterum hypothesim esse impossibilem: ut enim prædictæ omnes formæ simul à Deo corrumperantur, necesse est ut prius existant, & à Deo producantur; idque simul & collectiue; nihil enim corrumpi aut destrui potest, nisi quod prius existit: iuxta illud Platonis in Philebo; *Eius autem, quod non est, nec fuit, iacturam fieri aliquam, absurdum.* At impossibile est, omnes formas substantiales, etiam permanentes, & à tempore absolutas, simul à Deo produci: sunt enim cathegorematicè infinitæ: infinitum autem cathegorematicum actu repugnat: Ergo & impossibile est, omnes formas prædictas simul à Deo corrumpi. Sed ne hæc satis faciunt. Siquidem à principio probabilius est, non repugnare infinitum cathegorematicum in actu: de quo inferius in loco. Deinde esto repugnet: quidni ab impossibili arguere possimus. In hunc modum: si per impossibile omnes formæ essent corruptæ, sanè omnes appeterentur innatè à materia: cur enim vnæ potius quam aliæ? Modò ergo aliquæ formæ corruptæ appetuntur innatè à materia: cum aliquæ, etsi non omnes, de facto sint corruptæ, & continuò corrumpanitur.

Argumentor secundò, pro assertionem nostram, ad initium huius capituli statuta. Si qua ratione materia prima non